

GR432KRI062 - Αλυκές Ελούντας

Περιγραφή

Οι Αλυκές Ελούντας βρίσκονται σε πολύ κοντινή απόσταση νοτιοανατολικά του οικισμού Σχίσμα, του Δήμου Αγίου Νικολάου. Ο υγρότοπος συμπεριλαμβάνονται στην εθνική απογραφή με κωδικό GR432401000 και ονομασία "Λιμνοθάλασσα Αλυκής Ελούντας" (Ζαλίδης & Μαντζαβέλλας 1994). Πρόκειται για ένα υγροτοπικό σύστημα έκτασης σχεδόν 90 στρεμμάτων, που περιλαμβάνει τα ανενεργά πλέον τηγάνια των Αλυκών και τη θαλάσσια ρηχία μεταξύ αλυκών και της νησίδας Κολοκύθα. Οι Αλυκές Ελούντας ήταν μαζί με αυτές της Σούδας οι μόνες οργανωμένες αλυκές στην Κρήτη (Δαλάκα & Πετανίδου 2004). Η περιοχή διαμορφώθηκε για συστηματική αλοπηγία από τους Ενετούς 14ο-15ο αιώνα και απέδιδαν περίπου 550-1000 τόνους/έτος. Το 1647 η εκμετάλλευση πέρασε στους Οθωμανούς και στις αρχές του 20ου αιώνα στην Ελληνική Πολιτεία. Μέχρι την εγκατάλειψή τους το 1972 (Αρακαδάκη 2002, Arakadaki 2006) οι αλυκές αποτελούσαν την σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή (Μακράκης 2007) ενώ τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες για ανάδειξή τους. Η λιγοστή βλάστηση των τηγανιών περιλαμβάνει κυρίως αλόφιλα και αμμόφιλα είδη (*Salicornia europaea*, *Juncus* spp., *Limonium virgatum*, *Cakile maritima*, *Silene sedoides*, *Glaucium flavum*, *Salsola kali*, κ.ά.) ενώ στο θαλάσσιο τμήμα υπάρχουν συστάδες Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*). Η ορνιθοπανίδα που έχει καταγραφεί στην περιοχή είναι αξιοσημείωτη (Coghlan 1988a, 1988b, 1991, 2001). Ο υγρότοπος προστατεύεται ως Περιοχή Ειδικής Προστασίας στο ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου Αγίου Νικολάου (ΦΕΚ 460/ΑΑΠ/2010). Επιπλέον, βρίσκεται εντός των ορίων Τοπίου Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΦΕΚ 176/Β/1982) ενώ το μεγαλύτερο τμήμα του βρίσκεται εντός Α' αρχαιολογικής ζώνης (ΦΕΚ 304/Β/2000). [Επίσκεψη για την απογραφή: Κ. Παραγκαμιάν 04.2008].

Γενικές πληροφορίες

Βασικές πληροφορίες

Τοποθεσία υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Σύστημα υγροτόπων
Φυσικός / Τεχνητός:	Φυσικός
Περιοχή (Ha):	8.70
Hydrological interaction with other wetland:	Όχι -
Αλατότητα νερού:	Αλμυρό
Είσοδος γλυκού νερού:	Λεκάνη απορροής (από κατακρημνίσματα)
Επιφανειακή έξοδος νερού:	Άλλο
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	> 95
Υδροπερίοδος:	Μόνιμη

Γεωγραφική πληροφορία

Περιφέρεια:	Κρήτης
Περιφερειακή ενότητα:	Λασιθίου
Νησί:	Κρήτη
Δήμος:	Αγίου Νικολάου
Coordinates (WGS84):	25.731277 E - 35.256128 N

Κατάσταση υγρότοπου

Κατάσταση υγρότοπου:

4 - Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο πολύ διαταραγμένο (<10% απείραχτο)

Ramsar wetland types

Τύπος Ramsar	Κάλυψη (%)
5 -- Υγρότοποι προς εκμετάλλευση αλατιού (τηγάνια αλυκών, αλυκές, κ.ά)	51 - 75
A -- Μόνιμα θαλάσσια ύδατα βάθους μικρότερου των 6 μέτρων κατά τη ρηχία, συμπεριλαμβανομένων κόλπων και στενών	26 - 50

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Δημόσιο - Δημοτικό

Προηγούμενες καταγραφές

Κωδικός	Ονομασία περιοχής	Αναφορές
GR432401000	Λιμνοθάλασσα Αλυκής Ελούντας	Ζαλίδης & Μαντζαβέλλας 1994

Καθεστώςτα προστασίας και άλλοι χαρακτηρισμοί

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία καθεστώτος προστασίας	Υποκατηγορία καθεστώτος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Αρχαιολογικό καθεστώς	A' ζώνη	Αρχαιολογική περιοχή Ελούντας		84	Υ.Α. (ΦΕΚ 304/Β/2000)
Χωροταξικά & τοπίο	ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ/ΖΟΕ	Αλυκές Ελούντας		100	ΣΧ.Ο.Ο.Α.Π. (ΦΕΚ 460/ΑΑΠ/2010)
Χωροταξικά & τοπίο	Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους				Υ.Α. (ΦΕΚ 176/Β/1982)

Ecosystem Services, Activities & Impacts

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες

Τύπος Οικοσυστημικής υπηρεσίας	Οικοσυστημική υπηρεσία	Κλίμακα Οφέλους	Σημαντικότητα
Πολιτισμικές υπηρεσίες	Πολιτιστική κληρονομιά		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Παροχή ενδιαιτημάτων		

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητες	Ένταση
502 = οδικό δίκτυο	Μικρή
690 = Άλλες δραστηριότητες αναψυχής και τουρισμού	Μεσαία
801 = επιχωμάτωση θαλάσσιων περιοχών	Μεγάλη
890 = Άλλες ανθρωπογενείς αλλαγές στις υδρολογικές συνθήκες	Μεγάλη

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητες	Ένταση
107 = δενδρώδεις καλλιέργειες	Μεσαία
402 = ασυνεχής δόμηση	Μεσαία
629 = άλλες δραστηριότητες αθλητισμού και αναψυχής	Μεσαία

Οικότοποι & Βλάστηση

Τύποι οικότοπων

Τύποι οικότοπων	Κάλυψη (%)
1120 * Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με Posidonia (Posidonion oceanicae)	< 5

Τύποι βλάστησης

Τύπος βλάστησης	Κάλυψη (%)
Άλλο	< 5
Αλοφυτική	< 5
Αμμόφιλη	< 5
Θαμνώδης / Δενδρώδης	< 5
Υγρολιβαδική	< 5

Είδος

Χλωρίδα

Είδος	Κυριαρχία	Reference
Cakile maritima	Παρόν	
Glaucium flavum	Παρόν	
Juncus spp.	Παρόν	
Limonium sinuatum	Παρόν	
Salicornia europea	Κυρίαρχο	
Salsola kali	Παρόν	
Silene sedoides	Παρόν	

Πανίδα

Πτηνά	Πληθυσμός	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορές
Buteo buteo (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Circus aeruginosus (L., 1758)	1-10		Coghlan 1988b
Hieraaetus fasciatus (Vieillot, 1822)	1-10		Coghlan 2001
Mergus serrator (L., 1758)	1-10		Coghlan 2001
Tadorna tadorna (L., 1758)	1-10		Coghlan 2001
Apus melba (L., 1758)	1-10		Coghlan 2001
Actitis hypoleucos (L., 1758)	1-10		Coghlan 1991
Arenaria interpres (L., 1758)	1-10		Coghlan 1991
Arenaria interpres (L., 1758)	1-10		Coghlan 2001
Calidris alpina (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Calidris ferruginea (Pontoppidan, 1763)	1-10		Coghlan 1988b
Calidris ferruginea (Pontoppidan, 1763)	1-10		Coghlan 1991
Calidris ferruginea (Pontoppidan, 1763)	1-10		Coghlan 2001
Calidris minuta (Leisler, 1812)	1-10		Coghlan 1991
Calidris temminckii (Leisler, 1812)	1-10		Coghlan 1991
Charadrius dubius (Scopoli, 1786)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Himantopus himantopus (L., 1758)	1-10		Coghlan 1988b
Larus cachinnans (Pallas, 1811)			Coghlan 2001
Larus fuscus (L., 1758)	1-10		Coghlan 1988b
Larus ridibundus	1-10		Coghlan 1991
Pluvialis squatarola (L., 1758)	1-10		Coghlan 1988b
Sterna sandvicensis (Latham, 1787)	1-10		Coghlan 1991
Tringa erythropus (Pallas, 1764)	1-10		Coghlan 2001
Tringa glareola (L., 1758)	1-10		Coghlan 1988b
Tringa glareola (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990

<i>Tringa glareola</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Tringa nebularia</i> (Gunnerus, 1767)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Tringa nebularia</i> (Gunnerus, 1767)	1-10	Coghlan 2001
<i>Tringa ochropus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Tringa ochropus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Tringa totanus</i> (L., 1758)	1-10	Malakou & Catsadorakis 1992
<i>Tringa totanus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Tringa totanus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Tringa totanus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1991
<i>Tringa totanus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Ardea cinerea</i> (L., 1758)	1-10	Malakou & Catsadorakis 1992
<i>Ardea cinerea</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Ardea cinerea</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Ardea purpurea</i> (L., 1766)	1-10	Coghlan 2001
<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Egretta garzetta</i> (L., 1766)	1-10	Malakou & Catsadorakis 1992
<i>Egretta garzetta</i> (L., 1766)	1-10	Coghlan 1991
<i>Nycticorax nycticorax</i> (L., 1758)	10-100	Coghlan (Ed) 1990
<i>Plegadis falcinellus</i> (L., 1766)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Alcedo atthis</i> (L., 1758)	1-10	Malakou & Catsadorakis 1992
<i>Alcedo atthis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Alcedo atthis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Alcedo atthis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1991
<i>Coracias garrulus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Merops apiaster</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Falco eleonora</i> (Géné, 1839)	1-10	Coghlan 2001
<i>Falco peregrinus</i> (Tunstall, 1771)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Alauda arvensis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Alauda arvensis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1991
<i>Anthus campestris</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Anthus pratensis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Anthus pratensis</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Anthus spinoletta</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Anthus trivialis</i> (L., 1758)	10-100	Coghlan (Ed) 1990
<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Carduelis cannabina</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Emberiza cirrus</i> (L., 1766)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Hippolais olivetorum</i> (Strickland, 1837)	1-10	Coghlan 1989
<i>Lanius collurio</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Lanius collurio</i> (L., 1758)	10-100	Coghlan 1991
<i>Lanius collurio</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Lanius isabellinus</i> (Hemprich & Ehrenberg, 1833)	1-10	Coghlan 1991
<i>Lanius senator</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Lullula arborea</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Motacilla alba</i> (L., 1758)	10-100	Coghlan 1988b
<i>Motacilla alba</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Motacilla cinerea</i> (Tunstall, 1771)	1-10	Coghlan 1991
<i>Motacilla flava</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Motacilla flava</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Motacilla flava</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Oenanthe hispanica</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1991
<i>Oenanthe hispanica</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001
<i>Oenanthe oenanthe</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
<i>Oriolus oriolus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
<i>Phoenicurus ochruros</i> (S.G. Gmelin, 1774)	1-10	Coghlan 1991
<i>Phylloscopus trochilus</i> (L., 1758)	1-10	Coghlan 2001

Riparia riparia (L., 1758)	1-10	Coghlan 1991
Troglodytes troglodytes (L., 1758)	1-10	Coghlan 1988b
Phoenicopterus roseus (Pallas, 1811)	1-10	Coghlan 2001
Podiceps nigricollis (C.L. Brehm, 1831)	1-10	Coghlan (Ed) 1990
Podiceps nigricollis (C.L. Brehm, 1831)	1-10	Coghlan 1991
Calonectris diomedea (Scopoli, 1769)	1-10	Coghlan 2001
Puffinus yelkouan (Acerbi, 1827)	1-10	Coghlan 2001

Αναφορές

Arakadaki, M. 2006. The saltworks of Elounda (Crete) new perspectives for the rehabilitation of an abandoned coastal wetland. Pages 164–173 in the Proceedings of the 1st International Conference on the Ecological Importance of Solar Saltworks (CEISSA 06). Santorini Island, Greece, 20-22 October 2006.

Coghlan, S. 1988b. Crete Report 1988. Almondbury. 17pp.

Coghlan, S. 1989. Crete Report 1989. Almondbury. 20pp.

Coghlan, S. 1990. Crete Report 1990. Almondbury. 24pp.

Coghlan, S. 1991. Crete Report 1991. Almondbury. 21pp.

Coghlan, S. 2001. Crete bird report, 2000 and 2001. Huddersfield. 40pp.

Malakou, M., and G. Catsadorakis. 1992. Past and present situation of the wetlands of Crete with special reference to their birds. Biol. gallo-hellen. 19(2):59–72.

Αρακαδάκη, Μ. 2002. Οι αλυκές της Ελούντας μέσα από τις επιστολές του Zeno (1640-44). Σελίδες 102-115 σε Petanidou, T., H. Dalm, and L. Vayanni (Eds.). Salt and salinas as natural resources and alternative poles for local development - Proceedings of the ALAS Final Conference, University of the Aegean, Mytilene. 261pp.

Δαλάκα, Α., και Θ. Πετανίδου. 2004. Η γεωγραφία της αλοπηγικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Σελίδες 458–465 στο Ν. Ζούρος και Σ. Δαφνής (επ.). Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας (Ε.Γρ.Ε.). Ελληνική Γεωγραφική Εταιρεία, Μυτιλήνη, 14-17 Οκτωβρίου 2004, Τόμος Ι.

Ζαλίδης, Χ. Γ., και Α. Μαντζαβέλλας (συντονιστές έκδοσης). 1994. Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων (Πρώτη προσέγγιση). Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη. 587 σελ.

Μακράκης, Μ. 2007. Οι αλυκές της Ελούντας από την Τουρκοκρατία μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν (1645-1973). Σελίδες 43-61 σε Μαμάκης, Γ. (Επ.). 2007. Αλοπηγικές δραστηριότητες και παράκτια οικοσυστήματα στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Κέντρο Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης. 104 σελ.

Αντιπροσωπευτική φωτογραφία & Χάρτης

KRI062 - Αλυκές Ελούντας / Alykes of Elounta

Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 37,5 75 150 225
m

Όρια υγρότοπου
Site boundaries

Νησιωτικοί υγρότοποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece